
Скиданчук С.А.

МЕТОДИКА ИСПОЛЬЗОВАНИЯ УЧЕБНОГО СИМУЛЯТОРА «УПРАВЛЕНИЕ ГЛАВНЫМ ДВИГАТЕЛЕМ СУДНА С АВАРИЙНОГО ПОСТА» В ПРОЦЕССЕ ПОДГОТОВКИ БУДУЩИХ БАКАЛАВРОВ-СУДОМЕХАНИКОВ.

Статья посвящена анализу современных учебных симуляторов, которые после упрощения их преподавателем и создания соответствующей методической базы могут использоваться для обучения будущих инженеров-судомехаников во время проведения практических занятий по специальным дисциплинам.

Ключевые слова: профессиональное образование, компьютерный симулятор, специальные дисциплины, автоматическая система управления главным двигателем, учебный тренажер, бакалавр-судомеханик.

Skydanchuk S.

METHODOLOGY OF USING THE TRAINING SIMULATOR “CONTROLLING OF MAIN ENGINE FROM THE EMERGENCY CONSOLE” WHEN TEACHING FUTURE BACHELORS –MARINE ENGINEERS.

The article reviews an analysis of the modern training simulators, which can be simplified by a teacher in order to use them in vocational education, when teaching the future marine engineers.

Keywords: vocational education, educational simulator, marine engineer, special subjects, main engine control system.

УДК 378:331.45:339.923:341

Велигдан Н.В., Лопатюк С.П.

ПРО ЗМІНИ У ВИКЛАДАННІ ДИСЦИПЛІНИ «ОХОРОНА ПРАЦІ В ГАЛУЗІ», ПОВ’ЯЗАНІ З ЄВРОІНТЕГРАЦІЙНИМИ ПРОЦЕСАМИ В УКРАЇНІ

У статті обґрунтовано необхідність проведення змін у програмі навчання з дисципліни «Охорона праці в галузі» при підготовці спеціалістів водного транспорту з урахуванням європейських стандартів та міжнародних норм.

Ключові слова: охорона праці в галузі, міжнародне законодавство, конвенція, Міжнародна організація праці.

Європейський вибір України, глобалізація та інтеграція до стандартів та законодавства країн Європейського Союзу в галузі праці накладає відповідні зобов’язання щодо змін у національному законодавстві та приведення у відповідність його до міжнародних норм і правил, чинних у країні законодавчих актів, а відповідно – і змін у підготовці кваліфікованих спеціалістів у галузі водного транспорту.

Безперечно, остаточний перехід до стандартів країн ЄС та приведення у відповідність до міжнародних норм національного законодавства України потребує значного часу та величезних зусиль, але основні поняття та принципи можуть бути покладені в основу процесу підготовки майбутніх працівників річкового та морського транспорту вже зараз.

Чимала кількість студентів та випускників академії, а це як громадяни України, так і громадяни інших країн, які працюють за контрактом в інших державах, мають бути підготовлені відповідно до міжнародного законодавства у сфері праці та знати свої права та обов'язки.

За основу підготовки пропонується прийняти основні положення конвенцій та рекомендацій Міжнародної організації праці (МОП) та Міжнародної морської організації. На сьогодні в Україні триває процес імплементації Конвенції МОП «Про працю в морському судноплаванні» 2006 року, але, зазвичай, кожна держава, яка ратифікує конвенцію, може тільки покращити вимоги, а не навпаки, тому основні засади конвенції можуть бути вже зараз покладені в основу курсу «Охорона праці в галузі» та доповнені вимогами інших міжнародних конвенцій для всебічного вивчення питань охорони праці та безпечного ведення робіт на водному транспорті.

Структуру дисципліни «Охорона праці» можна поділити на два курси: «Основи охорони праці», в якому вивчати основні поняття в галузі охорони праці відповідно до національного законодавства України, норми та правила, які діють зараз в країні, і «Охорона праці в галузі», де викладати матеріал відповідно до міжнародних стандартів, враховуючи досвід міжнародних компаній, які займаються морськими перевезеннями.

Для всебічного ознайомлення студентів із вимогами та нормами міжнародної спільноти у сфері праці пропонується розподілити дисципліну на такі розділи:

1. Законодавство про працю як складова ефективної роботи галузі. До розділу включаються основні поняття, визначення і терміни, статистичні дані та історичні аспекти в галузі праці. Роль системи безпеки праці як її невід'ємна частина в загальній системі водного транспорту. Галузь застосування.

2. Мінімальні вимоги щодо праці моряків на борту судна. До змісту розділу включаються основні вимоги до мінімального віку моряків, видачі медичних свідоцтв, питання підготовки, кваліфікації й працевлаштування.

3. Умови зайнятості. Основні питання трудових договорів моряків, заробітної плати, тривалості робочого часу та часу відпочинку. Право на відпустку, репатріацію, компенсацію морякам у випадку втрати або затоплення судна, можливості для зайнятості моряків.

4. Житлові приміщення, умови для відпочинку та харчування. Розглядаються основні вимоги щодо конструкції, мікроклімату житлових, санітарно-побутових та інших приміщень судна. Забезпечення харчуванням та іншими побутовими предметами.

5. Охорона здоров'я, медичне обслуговування і захист у галузі соціального забезпечення. Розглядаються питання медичного обслуговування на борту судна і на березі. Відповідальність судновласників, охорона здоров'я, гарантування безпеки, попередження і розслідування нещасних випадків та професійних захворювань. Зміст програм захисту судового персоналу. Визначення виробничих ризиків та навчання з техніки безпеки і гігієни праці щодо безпечного ведення робіт на судні, а саме: загальні та базові положення; особливості конструкції судна, включаючи засоби доступу на судно; машини та обладнання; наслідки наднизьких та надвисоких температур, з якими моряк може контактувати; вплив шуму в робочих та житлових приміщеннях судна; вплив вібрації в робочих та житлових приміщеннях судна; вплив інших виробничих факторів у робочих та житлових приміщеннях, включаючи тютюновий дим; особливі засоби безпеки на палубі та під палубою; вантажопіднімальне обладнання; засоби попередження пожежі та боротьби із нею; якорі, ланцюги, троси і канати; небезпечні вантажі та баласт; засоби індивідуального захисту моряків; робота в замкнених просторах; фізичні та психологічні наслідки втоми; наслідки наркотичної та алкогольної залежності; профілактика ВІЛ/Сніду та захист; дії в надзвичайних ситуаціях та при нещасних випадках. Соціальний захист моряків.

6. Дотримання і забезпечення виконання міжнародних норм про працю в міжнародному судноплаванні. До розділу включаються поняття «держава прапора», «держава порту», їх

обов'язки, процедури розгляду скарг моряків як на борту судна, так і на березі. Обов'язки організацій, пов'язані із забезпеченням робочою силою в галузі [1].

Враховуючи вищевикладене, також пропонується внести зміни і до розділів «Охорона праці» в бакалаврських та магістерських роботах студентів. Так, у бакалаврських роботах використовувати національну нормативну базу, а в магістерських роботах – відповідно міжнародну.

Питання приведення норм національного законодавства до вимог ЄС визнано урядом України як пріоритетне. Налагоджено співпрацю з Міжнародною організацією праці, Міжнародною організацією з безпеки та гігієни праці (EU-OSHA), Міжнародним бюро праці щодо визначення основних напрямків реформ та обміну досвідом у галузі соціально-трудоких відносин.

На сьогодні у галузі праці України діє більше 400 документів і нормативів, які прийняті ще за часів СРСР. Правові відносини сучасної України не можуть керуватися нормами неіснуючої держави [2]. Оновлення нормативної бази заплановано Державною службою України з питань праці до кінця 2015 року, що підтверджує актуальність внесення змін до навчальної програми дисципліни «Охорона праці в галузі».

ЛІТЕРАТУРА

1. Конвенція про працю в морському судноплаванні. 2006 рік. Міжнародна організація праці [Електронний ресурс] Режим доступу: <http://www.ilo.org.ua/>
2. Матеріали тристороннього семінару Державної служби України та Міжнародної організації праці, що відбувся 19-21 травня 2015 року в м. Києві.
3. Лопатюк С.П. Нормативне забезпечення дисципліни «Безпека життєдіяльності» і проблема сталого розвитку людства // Водний транспорт. Збірник наукових праць КДАВТ. Вип. 2. – К., 2001. – С.130-133.

Велигдан Н.В., Лопатюк С.П.

ПРО ИЗМЕНЕНИЯ В ПРЕПОДАВАНИИ ДИСЦИПЛИНЫ «ОХРАНА ТРУДА В ОТРАСЛИ», СВЯЗАННЫЕ С ЕВРОИНТЕГРАЦИОННЫМИ ПРОЦЕССАМИ В УКРАИНЕ

В статье обоснована необходимость принятия изменений в программе обучения дисциплины «Охрана труда в отрасли» при подготовке специалистов водного транспорта с учетом европейских стандартов и международных норм.

Ключевые слова: охрана труда в отрасли, международное законодательство, конвенция, Международная организация труда.

Velygdan N., Lopatjuk S.

ABOUT CHANGES IN TEACHING THE DISCIPLINE «PROTECTION OF LABOUR IN INDUSTRY» CONNECTED WITH EURO INTEGRATION PROCESS IN UKRAINE»

In this article the necessity of accepting changes is justified in the curriculum of the discipline «Protection of Labour in Industry» during the specialists training of waterway transport taking into account European standards and international regulations.

Keywords: Protection of Labour in Industry, international regulations, convention, International Labour Organization.